

آزمون علمی قم - اصول فقه - پ ۵ - اردیبهشت ۱۴۰۳

توجه: لطفاً به تمام سؤالات پاسخ دهید. (هر ۴ جواب غلط، یک نمره منفی دارد)

۱. کدام جمله، دارای «دلالت تنبیّه» است؟
 - ا. لا ضرر ولا ضرار فی الإسلام ☐
 - ب. و اسأل القرية ☐
 - ج. «طلعت الشمس» لیبان فوات وقت الصلاة ☐
 - د. رأیت أسداً فی الحمّام ☐
۲. العامّ المخصّص بالمتّصل و العامّ المخصّص بالمنفصل
 - ا. لا یفترقان ☐
 - ب. یفترقان بأنّ الأوّل مجاز دون الثانی ☐
 - ج. یفترقان بأنّ القرینة فی الثانی کاشفة عن الظهور ☐
 - د. یفترقان بأنّه لا ینعقد للأوّل ظهور فی العموم ☐
۳. نظر مصنف درباره «وضع عام، موضوع له خاص» چیست؟
 - ا. امکان ذاتی دارد؛ ولی امکان وقوعی ندارد ☐
 - ب. امکان وقوعی دارد؛ ولی واقع نشده است ☐
 - ج. امکان وقوعی دارد؛ واقع هم شده است ☐
 - د. امکان ذاتی دارد؛ ولی واقع نشده است ☐
۴. به نظر مصنف موضوع له حروف، است.
 - ا. همان موضوع له اسماء ☐
 - ب. غیر مستقل ☐
 - ج. کلی ☐
 - د. همان موضوع له علائم ☐
۵. آیا امر به امر، مأموریه را برای مأمور دوم واجب می‌کند؟
 - ا. بله، اگر امر دوم موضوعی باشد ☐
 - ب. بله، اگر امر دوم طریقی باشد ☐
 - ج. بله مطلقاً ☐
 - د. خیر ☐
۶. به نظر مصنف آیا «وصف» مفهوم دارد؟
 - ا. بله، اگر قید موضوع باشد ☐
 - ب. بله، اگر قید حکم باشد ☐
 - ج. بله مطلقاً ☐
 - د. خیر ☐
۷. نزاع در مشتق اصولی شامل کدام مشتق نمی‌شود؟
 - ا. ناطق ☐
 - ب. زوج ☐
 - ج. نجار ☐
 - د. مقتل ☐
۸. مقتضای اصل عملی در بحث «تداخل» چیست؟
 - ا. عدم تداخل ☐
 - ب. تداخل ☐
 - ج. تداخل اسباب ☐
 - د. تداخل مسببات ☐
۹. به نظر مصنف، منشأ دلالت «صیغه امر بر وجوب» چیست؟
 - ا. عقل ☐
 - ب. عقلا ☐
 - ج. وضع ☐
 - د. انصراف ☐
۱۰. به نظر مصنف، مطلوب در «نهی» چیست؟
 - ا. مجرد الترك ☐
 - ب. كف النفس عن الفعل ☐
 - ج. حرمة العمل ☐
 - د. الزجر و الردع ☐
۱۱. الحكم الثابت للشيء بما هو فی نفسه فعل من الأفعال یسمی الحكم
 - ا. العقلي ☐
 - ب. الاجتهادی ☐
 - ج. الفقاهتی ☐
 - د. الواقعی ☐
۱۲. به نظر مصنف، در معنای «امر» علو معتبر است یا استعلا؟
 - ا. علو ☐
 - ب. استعلا ☐
 - ج. هر دو ☐
 - د. هیچ یک ☐
۱۳. در صورت ثبوت «حقیقت شرعی» نقل الفاظ مخصوصه مانند «صلات و صوم» به معنای شرعی اتفاق افتاده است.
 - ا. در زمان شارع ☐
 - ب. با وضع تعینی ☐
 - ج. در زمان شارع با وضع تعینی ☐
 - د. توسط مسلمین ☐
۱۴. الحقّ أنّ المفهوم الأخصّ من العامّ
 - ا. یقدّم علی العامّ لأنّه أخصّ ☐
 - ب. لا یقدّم لأنّه مفهوم و العامّ منطوق ☐
 - ج. یقدّم علی العامّ لأنّه نصّ ☐
 - د. لا یقدّم علی العامّ لأنّه من الظواهر ☐

۱۵. دلالت الفاظ بر مراد متکلم چه نوع دلالتی است؟

- ا. مطابقی ☐ ب. اقتضاء ☐ ج. جدی ☐ د. تصدیقی ☐

۱۶. به نظر مصنف در بحث صحیح و اعم، ارائه «قدر جامع» بنابر قول به اعم است.

- ا. به صورت «معظم الأجزاء» صحیح ☐ ب. به صورت «کلی فی المعین» ممکن ☐ ج. لازمهاش تبدیل در ماهیت ☐ د. لازمهاش تردید در ماهیت ☐

۱۷. در صورت نسخ وجوب، «جواز بمعنی الأعم»

- ا. از دلیل ناسخ فهمیده می‌شود ☐ ب. از دلیل منسوخ فهمیده می‌شود ☐ ج. از نسخ فهمیده می‌شود ☐ د. فهمیده نمی‌شود ☐

۱۸. به نظر مصنف، تمسک به «اطلاق» برای اثبات «توصیلت» ممکن

- ا. نیست؛ چون تقسیم به تعدی و توصلی از تقسیمات ثانویه است ☐ ب. نیست؛ چون عقل، حاکم بر قصد تقرب است ☐
ج. است؛ چون اطلاق مقامی ممکن است ☐ د. است؛ چون اخذ قصد قربت در متعلق امر ممکن است ☐

۱۹. عبارت «المطلوب فيه وجود الفعل من أي مكلف كان» تعریف کدام «واجب» است؟

- ا. عینی ☐ ب. تخییری ☐ ج. کفایی ☐ د. توصلی ☐

۲۰. کدام گزاره درباره «مفهوم» صحیح است؟

- ا. المفهوم حکم دلّ علیه اللفظ لا فی محلّ النطق ☐ ب. المفهوم ما كان الحكم فيه مخالفاً للحکم فی المنطوق ☐
ج. النزاع فی المفاهیم یكون فی دلالة اللفظ علی نسخ الحكم ☐ د. النزاع فی المفاهیم فی المفهوم الموافق أيضاً ☐

۲۱. دلیل استحالة قسم چهارم «وضع» چیست؟

- ا. عدم تصوّر الموضوع له بنفسه ☐ ب. استحالة الحكم على المجهول المطلق ☐ ج. رجوعه إلى القسم الثانی ☐ د. جزئیة العام للخاصّ کجزئیة الحيوان للإنسان ☐

۲۲. به نظر مصنف، «موضوع» علم اصول چیست؟

- ا. الأدلة الأربعة ☐ ب. الأدلة الأربعة و الاستصحاب و القیاس و الاستحسان ☐ ج. ما یبحث عن عوارضه الذاتیة ☐ د. موضوعات شتیّ تشرک فی الاستنباط ☐

۲۳. محل نزاع مشتق، کدام صورت است؟

- ا. زمان تکلم بعد از زمان تلبس باشد ☐ ب. زمان اسناد بعد از زمان تلبس باشد ☐ ج. زمان تلبس بعد از حال اسناد باشد ☐ د. زمان تلبس همان زمان تکلم باشد ☐

۲۴. دلالت صیغه نهی بر دوام و ترک جمیع افراد است.

- ا. بالوضع ☐ ب. بالعقل ☐ ج. بالانصراف ☐ د. بالمادة و الطبیعة ☐

۲۵. الظاهر أنّ القضاء یتبع الأداء إن كان

- ا. الدلیل علی التوقیت متّصلاً ☐ ب. الدلیل علی التوقیت منفصلاً ☐ ج. المستفاد من التوقیت وحدة المطلوب ☐ د. المستفاد من التوقیت، تعدّد المطلوب ☐

۲۶. کدام مورد از مقدمات اختصاصی «دلالت تصدیقیه» نیست؟

- ا. العلم بالوضع ☐ ب. احراز المتکلم فی مقام البیان ☐ ج. احراز أنّ المتکلم قاصد المعنی ☐ د. عدم نصب القرینة علی خلاف الموضوع له ☐

۲۷. در کدام جمله «غایت» مفهوم دارد؟

- ا. کُل السمكة حتّى رأسها ☐ ب. سر من البصرة إلى الکوفة ☐ ج. مات الناس حتّى الأنبياء ☐ د. کلّ شیء طاهر حتّى تعلم أنّه نجس ☐

۲۸. به نظر مصنف «الأمر بعد الحظر» در چه معنایی ظهور دارد؟

- ا. وجوب ☐ ب. استحباب ☐ ج. اباحه ☐ د. ترخیص ☐

۲۹. کدام مورد به عنوان دلیل برای اثبات «مفهوم وصف» مطرح نشده است؟

- ا. «وَرَبَّائِكُمُ اللَّاتِي فِي جُورِكُمْ» ☐ ب. الأصل فی القيود أن تكون احترازیة ☐ ج. قوله ﷺ «مطل الغنی ظلم» ☐ د. إنّ الوصف، مشعر بالعلیة ☐

۳۰. کدام آیه دالّ بر «حصر» نیست؟

- أ. ﴿إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ﴾ □
 ب. ﴿بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾ □
 ج. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ □
 د. ﴿إِنَّا كُنْزُكُمْ﴾ □

۳۱. کدام دلیل درباره عدم دلالت وصف بر مفهوم در آیه «وَرَبَّائِكُمُ اللَّاتِي فِي جُحُورِكُمْ» پذیرفته نیست؟

- أ. لأنّ الوصف غالبی □
 ب. لأنّ الوصف ليس احترازياً □
 ج. لأنّ الرئائب غير منحصرة في اللآتي في ججورك □
 د. لأنّ فيه قرينة خاصة □

۳۲. مراد از «وضع» در اقسام چهارگانه وضع چیست؟

- أ. جعل اللفظ في مقابل المعنى □
 ب. اللفظ الموضوع □
 ج. تعيين المعنى للفظ □
 د. المعنى الملحوظ عند الوضع □

۳۳. دلیل خروج «افعال» از حریم نزاع در «مشتق» چیست؟

- أ. عدم جرى بر ذات □
 ب. عدم اسناد به ذات □
 ج. جامد بودن آنها □
 د. زوال آنها با زوال تلبس □

۳۴. نزاع در مفهوم وصف شامل وصفی که رابطه اش با موصوف باشد، نمی شود.

- أ. اخص مطلق □
 ب. اعم من وجه □
 ج. مساوی □
 د. اخص من وجه □

۳۵. المدلول الذي يتوقّف عليه صدق الكلام أو صحته عقلاً أو شرعاً يسمّى بمدلول دلالة

- أ. الاقتضاء □
 ب. الإشارة □
 ج. التنبيه □
 د. المطابقة □

۳۶. وجوب نماز نسبت به مطلق و غیر مشروط است.

- أ. بلوغ □
 ب. قدرت □
 ج. طهارت حدثیه □
 د. عقل □

۳۷. آیا نزاع صحیح و اعم در الفاظ معاملات مطرح می شود؟

- أ. بله اگر برای مسببات وضع شده باشند □
 ب. بله اگر برای اسباب وضع شده باشند □
 ج. بله مطلقاً □
 د. خیر □

۳۸. مصنف کدام مورد را «علامت حقیقت» نمی داند؟

- أ. تبادل اهل لسان □
 ب. حمل اولی □
 ج. اطراد □
 د. حمل شایع مقرون به علم اجمالی □

۳۹. چرا مصنف مسأله «هل يدلّ نسخ الوجوب على الجواز» را به اختصار مطرح کرده است؟

- أ. لعدم الخلاف فيه □
 ب. لأنّه ليس مسألة أصولية □
 ج. لقلة البلوى به □
 د. لتوقّفه فيه □

۴۰. در تعارض بین «اصول لفظیه» کدام اصل، مقدم است؟

- أ. أصالة الحقيقة □
 ب. أصالة العموم □
 ج. أصالة الإطلاق □
 د. أصالة الظهور □

۴۱. معنای صیغه امر در آیه «فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ» چیست؟

- أ. نسبت طلبیه □
 ب. تسخیر □
 ج. انذار □
 د. نسبت زجریه □

۴۲. کدام مورد، واجب تبعی است؟

- أ. ﴿أَقِمُوا الصَّلَاةَ﴾ □
 ب. ﴿فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ﴾ □
 ج. المشی إلى السوق لإطاعة «اشتر اللحم» □
 د. التیّم البدیل من الوضوء □

۴۳. فالحقّ على رأى المصنّف: أنّ التحديد بـ..... لا مفهوم له في شيء من أقسامه.

- أ. الشرط □
 ب. الغاية □
 ج. الحصر □
 د. العدد □

۴۴. إنّ محلّ الخلاف في «التعبدیّ و التوصلیّ» هو إمكان أخذ قصد في المأموریه.

- أ. القرية □
 ب. امتثال الأمر □
 ج. المحبوبة □
 د. رضا الشارع □

۴۵. کدام گزینه در باب «تداخل اسباب و مسببات» صحیح است؟

- ا. تداخل مسببات متوقف بر تداخل اسباب است ☐
- ب. تداخل مسببات متوقف بر عدم تداخل اسباب است ☐
- ج. تداخل اسباب متوقف بر تداخل مسببات است ☐
- د. تداخل اسباب متوقف بر عدم تداخل مسببات است ☐

۴۶. کدام گزینه درباره دلالت عبارت «أَخَذْتُ عَشْرَةَ دِرَاهِمٍ إِلَّا دِرْهَمًا» بر اینکه «یک درهم را نگرفتم» صحیح است؟

- ا. منطوقی است و «إِلَّا» استثنایی است ☐
- ب. مفهومی است و «إِلَّا» استثنایی است ☐
- ج. منطوقی است و «إِلَّا» وصفی است ☐
- د. مفهومی است و «إِلَّا» وصفی است ☐

۴۷. کدام جمله، دارای «دلالت تنبیه» است؟

- ا. لا ضرر ولا ضرار فی الإسلام ☐
- ب. ﴿وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ﴾ ☐
- ج. «طلعت الشمس» لیان فوات وقت الصلاة ☐
- د. رأیت أسداً فی الحمام ☐

۴۸. نظر مصنف درباره «وضع عام، موضوع له خاص» چیست؟

- ا. امکان ذاتی دارد؛ ولی امکان وقوعی ندارد ☐
- ب. امکان وقوعی دارد؛ ولی واقع نشده است ☐
- ج. امکان وقوعی دارد؛ واقع هم شده است ☐
- د. امکان ذاتی دارد؛ ولی واقع نشده است ☐

۴۹. به نظر مصنف، دلالت جمله شرطیه بر کدام مورد با «اطلاق» است؟

- ا. ملازمه بین مقدم و تالی ☐
- ب. ترتب تالی بر مقدم ☐
- ج. سببیت مقدم برای تالی ☐
- د. انحصار سبب در مقدم ☐

۵۰. کدام جمله از جهت مفهوم داشتن و مفهوم نداشتن با بقیه متفاوت است؟

- ا. إن جاءک زید فأكرمه ☐
- ب. إن رزقت ولداً فاختنه ☐
- ج. ﴿وَلَا تُكْرِهُوا قِتَاتِكُمْ عَلَى الْبُغَاءِ إِنِ ارْدُنَّ حُصْنًا﴾ ☐
- د. إن ركب الأمير فخذ ركابه ☐

موفق باشید